

VIII. Wieści zuchowe

Druhowiel

Z dniem 1 lipca objąłem na polecenie Głównej Kwatery obowiązki Kierownika Wydziału Chorągwi Krakowskiej. W pierwszym rzędzie muszę imieniem Wydziału złożyć podziękowanie ustępującemu kierownikowi dhowi hm Leonowi Dmytrowskiemu który pierwszy zorganizował pracę zuchową naszej Chorągwi i doprowadził do rozkwitu, tak że obecnie znajdujemy się na jednym z pierwszych miejsc akcji zuchowej w Polsce. Naszym obowiązkiem jest stan ten nie tylko utrzymać, ale dążyć do coraz większej doskonałości. Liczę, że w tej pracy wszyscy druhowie namiestnicy i drużynowi pomogą Wydziałowi i każdy sumiennie wykona powierzone sobie zadania. Trudności i niedomagań jest oczywiście dużo, ale one właśnie zmuszają nas do ścisłej współpracy i porozumienia. Chciałbym aby te Wieści stały się takim łącznikiem między Wydziałem Zuchów a pracą terenową. Będziemy się tutaj starali rzucić pewne hasła metodyczne i programowe, rzeczą Druhów będzie te sprawy krytykować i oświetlić ze strony pracy terenowej w korespondencji osobistej, na odprawach i lustracjach oraz podzielić się swymi uwagami, życzeniami, zamierzeniami i osiągnięciami.

I. Mianowania.

Mianuję skład Wydziału zuchów Komendy Chorągwi na rok 1947/48, który przedstawia się następująco:

Kierownik Wydziału — Dr Truszkowski Wit. phm
Zast. Kier. Wydz. Zuch. — Kozarski Marian phm
Ref. Programowy — Dr Truszkowski Witold phm
Ref. Szkoleniowy — Ks. Dr Bednarski Feliks phm
Ref. Kręgów Pracy — Dmytrowski Leon hm
Ref. Nauczycieli i kobiet pracujących w ruchu zuchowym — Zalewski Stanisław
Ref. świetlic — Zalewski Stanisław.

Równocześnie zwalnim dotychczasowych członków z funkcji pełnionych w Wydziale Zuchów.

Naczelnik Harcerzy rozkazem L. 6 z dnia 15 czerwca 1947 r. mianował podharcemistrzami ze specjalnością zuchową dhów: Giełczyńskiego Mariana — Nowy Targ, Janusa Mieczysława — Oświęcim.

Powierzam pełnienie obowiązków namiestnika w hufcu Kraków II dhowi Kamockiemu Januszowi.

2. Zwolnienia.

Zwalniam z obowiązków Zast. Kier. Wydz. Zuch. dha phm Rytlewskiego Jerzego, dziękuję za owocną pracę na tym stanowisku i życzę jaknajlepszych rezultatów pracy na nowym terenie. Dh Rytlewski Jerzy obejmuje funkcję Kier. Wydz. Zuch. Chorągwi Warszawskiej.

Zwalniam z obowiązków namiestnika hufca Kra-

ków II dha Kasprzyka Tadeusza. Z obowiązków drużynowego zuchów dha Gościńskiego Igora i Dolewkę Zbigniewa — hufiec Wieliczka.

3. Przyznanie próby drużynowego zuchów.

Na wniosek Komendy hufca przyznaje próbę drużynowego zuchów druhom:

Kraków II	Kamockiemu Januszowi Zarębie Ryszardowi Jurkowskiemu Jerzemu Ferencowi Stefanowi Kieciowi Karolowi
Wieliczka Mościce	Zajączkowskiemu Tadeuszowi Muranyemu Romanowi
Kraków IV	

4. Zmiana nazw drużyn.

Zmieniam nazwę drużyny „Eskimosów“ w Wieliczce na „Górników“.

5. Akcja Szkoleniowa Wydziału Zuchów Kom. Chor.

W czasie od 1—21 sierpnia odbył się kurs podharcemistrzów ze spec. zuchową oraz drużynowych zuchów w Matejkowicach pow. Jelenia Góra.

Komendantem kursów był hm Dmytrowski Leon
Obsada instruktorska hm Szczygieł Władysław
phm Truszkowski Witold
phm ks. Bednarski Feliks

Kurs podharcemistrzów ze specjalnością zuchową ukończyli i rozpoczęli próbę podharcemistrzowską Skoczeń Stan. Limanowa, Fryzlewicz Franc. Nowy Targ, Lelek Zbigniew, Bochnia, Kieres St. Chrzanów, Domagała Wład. Kielce, oraz druh Zalewski Stan. próbę działacza harc. ze specjalnością zuchową.

Kurs drużynowych ukończyli i złożyli próbę drużynowego zuchów dhowie: Cebo Protazy, Kamocki Janusz, Kręcioch Tadeusz, Wilusz Stanisław, Natonek Janusz, Pajdziński Włodz., Struzik Artur.

Kurs ukończyli z zastrzeżeniami druhowie: Zuk, Wacławik, Lenart, Ferenc, Bizoń, Wojciechowski, Dobosz, Włoch, Wilkoń, Matlak, Bratek, Rumprecht, Dąbek, Rozwadowski, Gogut, Urban, Surówka, Malinowski, Matus, Domin, Matich, Lachman.

W kursie uczestniczyli Dhowie: Wojciechowicz, Syguła, Trzepałka, Wiórek.

Stopień ćwika zdobyli Dhowie: Bizoń, Ferenc, Kamocki, Pajdziński, Włoch.

Stopień wywiadowcy Dhów: Bratek, Domin, Trzepałka, Wilusz, Wojciechowski, Zuk.

6. Zezwolenie na urządzenie kursu drużynowych zuchowych.

Kraków II i Kraków V — kom. Bogucki Jerzy phm
Chrzanów — kom. Kieres Stanisław.

C Z U J I

Dr Truszkowski Witold phm
Kier. Wydziału Zuchów

Korzeniowski Rudolf hm
Komendant Chorągwi

Regulamin drużyny zuchów

Określenie i nazwa.

1. Drużyna jest jednostką organizacyjną wycho-
wawczą i gospodarczą w organizacji Harcerzy.
2. Drużyna liczy zasadniczo 24 zuchów zorganiz-
owanych w szóstkach. Drużyna może być ko-
edukacyjna.
3. Drużyna używa nazwy zawierającej numer kie-
dziej w środowisku, ceble drużyny oraz sie-
dzibę drużyny np. 19 Drużyna Zuchów „Ze-
Staro Sosnowca” w Sosnowcu, albo 3 Dru-
żyna Zuchów „Dzielnych Chłopców” w Tarno-
wie, albo 2 Drużyna Zuchów „Wyrwidębów”
w Dębicy.

Cel drużyny.

4. Drużyna ma na celu:
 - a) wychowanie metodami zachowowymi dzielnych
i odważnych chłopców w myśli Prawa Za-
chowego.
 - b) przygotowanie chłopców w wieku od lat
8—11 na przyszłych harcerzy.

Metody i środki.

5. Dla osiągnięcia swego celu drużyna prowadzi
pracę wychowawczą metodami zachowowymi (przez
urządzenie kolonii, wyliczank, gier i ćwiczeń,
zabaw, gawęd, organizowanie zawodów i kon-
kursów, prowadzenie izby, świetlicy i t. p.).

Zezwolenie na założenie drużyny.

6. Zezwolenie na założenie drużyny może wypra-
wić osoba dająca gwarancje należytego wype-
łnienia przyjętego na siebie obowiązku oraz po-
prowadzenia nowozałożonej drużyny, aż do
chwili mianowania drużynowego, posiadającego
kwalifikacje wymienione w pkt. 20.
7. Zezwolenia na piśmie udziela właściwy hufco-
wy, gdy istnieją warunki rozwoju dla drużyny,
jeśli zaś drużyna ma być zakładana na terenie
szkoły, wówczas za uprzednią zgodą dyrektora
(kierownika szkoły).

Rodzaje drużyny.

7. Ze względu na skład członków rozróżnia się
drużyny:
 - a) szkolne — obejmujące młodzież z terenu jed-
nej szkoły
 - b) międzyuczelniane — obejmujące młodzież z te-
renu kilku szkół
 - c) mieszane — obejmujące młodzież szkolną
i pozaszkolną.
8. Drużyny mogą być męskie i koedukacyjne. Dru-
żyny koedukacyjne prowadzone przez mężczyzn
należą zawsze do Organizacji Harcerzy, prowa-
dzone przez kobiety mają prawo wyboru swej
przynależności organizacyjnej.
9. Drużyny specjalne obejmują młodzież ociem-
niałą, głuchoniemą, niedorozwiniętą umysłowo,
moralnie zaniedbaną, sanatoryjną i szpitalną.

Drużyna próbna.

10. Po zorganizowaniu drużyny (co najmniej dwóch
szóstek) kandydat na drużynowego zgłasza dru-
żynie na liście drużyn próbnych, przesyłając do
Komendy Hufca:
 - a) zaświadczenie drużyny wraz zobowiązaniem dru-
żynowego, a jeśli drużyny jest niepełno-
letni, wówczas również z zobowiązaniem opie-
kuna.

- b) wpisowe w wysokości ustalonej przez Ko-
mendę Chorągwi,
- c) adres lokalu, w którym drużyna będzie miała
swoją izbę względnie z którego będzie mogła
korzystać.

Drużyna próbna.

- a) winna otrzymać numer,
b) występuje na zewnątrz tylko na wyraźne
zezwolenie hufcowego,
c) przez okres 6 miesięcy pozostałe pod szcze-
gólną opieką i obserwacją hufcowego. Okres
ten ma na celu stwierdzenie czy drużyna
posiada odpowiednie warunki do dalszego
ciągnięcia rozwoju. Poza tym posiada wszyst-
kie prawa i obowiązki drużyny przyjętej do
Związku.

Drużyny próbne.

12. Drużyny próbne posiadają wszystkie
prawa i obowiązki drużynowego drużyny
przyjętej do Związku.
13. Przy końcu okresu próbnego hufcowy zarządza
dokładną wizytację drużyny i na tej podstawie
stawią umotywowany wniosek (dołączając swój
wniosek z wizytacją drużyny) do Komendanta
Chorągwi o:
 - a) przyjęcie drużyny do Z. H. P. lub
b) przedłużenie okresu dodatkowego na okres
3—6 miesięcy. Jeżeli praca nie rozwija się
należyte i brak jest warunków potrzebnych
do rozwoju drużyny wówczas hufcowy roz-
wiązuje drużynę.

14. Drużyna zostaje przyjęta do Związku przez Ko-
mendanta Chorągwi na wniosek hufcowego.
Przy przyjęciu do Związku Komendant Chorągwi
na wniosek drużynowego zatwierdza nazwę
drużyny.
15. Dyplom przyjęcia do Związku winien być wrę-
czony drużynie w sposób uroczysty przez Ko-
mendanta Chorągwi lub jego delegata.

- U w a g a. Do Komendy hufca może być również zgłoszona dru-
żyna złożona np. z szóstki zuchów i zespołu harcerzy
jeżeli w danej miejscowości nie ma widoków na dosta-
czenie szybki rozwój Harcerstwa.

Opiekun drużyny.

15. Drużyny szkolne, międzyuczelniane i mieszane
mają opiekunów. Drużyny pozaszkolne mają
opiekunów tylko wtedy, gdy drużyny są
niepełnoletni. Opiekuna drużyny szkolnej wy-
знача dyrektor (kierownik) szkoły przy
czym drużyna istnieje. Opiekuna drużyny między-
uczelnianej lub mieszanej wyznaczają zaintereso-
wane Dyrektor (kierownik) szkół po poro-
zuminieniu się między sobą lub ich władze szkolne.
Opiekuna drużyny pozaszkolnej, gdy drużyna
wy jest niepełnoletni, wyznacza Kolo Przyja-
ciół Harcerstwa przy drużynie lub w wypadku,
gdy ona ma Kolo Przyjaściół hufcowy na wnio-
sek drużynowego. Opiekun ma prawo brać
udział we wszelkich przejawach życia drużyny,
a w razie niepełnoletności drużynowego jest
odpowiedzialny za majątek drużyny. Uwagi swe
o pracy drużyny komunikuje dyrektor (kierow-
nik)u) szkół i hufcowemu.
16. Opiekun drużyny wchodzi z urzędu do zarządu
Kola Przyjaściół Harcerstwa przy drużynie.
Stosunek drużyny szkolnej (międzyuczelnianej, mie-
szanej) i drużynowego do szkoły, oraz stosunek
opiekuna do drużyny reguluje instrukcja Mini-
sterstwa Oświaty.

17. Drużyna zasadniczo winna znajdować się pod
opieką Kola Przyjaściół Harcerstwa, które działa
na podstawie regulaminu dla Kół Przyjaściół. Dru-
żyny wchodzi z urzędu do zarządu Kola Przy-
jaściół Harcerstwa; zarząd Kola ma prawo opi-
kować kandydata na drużynowego.

Kolo Przyjaściół Harcerstwa.

17. Drużyna zasadniczo winna znajdować się pod
opieką Kola Przyjaściół Harcerstwa, które działa
na podstawie regulaminu dla Kół Przyjaściół. Dru-
żyny wchodzi z urzędu do zarządu Kola Przy-
jaściół Harcerstwa; zarząd Kola ma prawo opi-
kować kandydata na drużynowego.

18. Gdy Kolo Przyjaściół opiekuje się kilkoma dru-
żynami do zarządu wchodzi drużynowi tych
drużyn lub delegat wyznaczony przez hufco-
wego. Gdy Kolo Przyjaściół jest wspólne dla
wielu drużyn hufcowych, wówczas do zarządu
wchodzi tylko hufcowy.
19. Opiekę nad drużynami w zastępstwie Kół Przy-
jaściół Harcerstwa mogą sprawować również in-
stytucje o charakterze społecznym (np. Różnica
Kolejowa). Prawo i obowiązki tych instytucji
normują osobno instrukcje lub umowy zawie-
rane przez władze harcerskie.

Drużyny.

20. Na czynie drużyny stoi drużynowy. Kierując pracą
drużyny i winien być w zasadzie instruktorem
Z. H. P.: harcmistrzem lub podharcmistrzem.
Drużynowym może być również mianowany:
 - a) harcerz po próbie drużynowej,
 - b) działacz spośród harcerzy,
 - c) ewentualnie członek współdziałający po pró-
bie drużynowej.
21. Harcerz lub członek współdziałający, który nie
złoży jeszcze próby drużynowej, może prowa-
dzić drużynę jako „tymczasowy kierownik dru-
żyny”, ale w terminie wyznaczonym przez huf-
cowego (nie dłuższym niż trzy miesiące od dnia
objęcia drużyny) winien złożyć próbę drużyno-
wego. W przeciwnym wypadku praca drużyno-
wego winna ulec zawieszeniu.
22. Drużynowy drużyny zuchów może zostać rów-
nież kobietą posiadającą kwalifikacje wyżej wy-
mienione, albo też specjalne kwalifikacje usta-
lone dla instruktorek zuchowych.
23. Harcerzem przydzielonym do pracy zuchowej
w organizacji harcerzy uznaje się kwalifikacje
instruktorskie uzyskane w Organizacji Harcerek
Drużynowego mianuje i zwalnia Komendant Cho-
rągwi na wniosek hufcowego, zaś wieść drużyno-
wego może w wypadkach nagłych hufcowy lub
wizytator z obowiązkiem natychmiastowego za-
wiadomienia o tym Komendanta Chorągwi.
Tymczasowego kierownika drużyny mianuje
i zwalnia hufcowy.

Zobowiązanie drużynowego.

21. Przed mianowaniem drużynowy składa na piś-
mie na ręce hufcowego zobowiązanie następu-
jącej treści:

„Zobowiązuję się:
a) dołożyć wszelkich starań, aby powierzona
sobie młodzież wychować w myśli i ideologii
harcerskiej opartej na przyrzeczeniu i Prawie
Harcerskim,
b) stale czuwać nad zdrowiem fizycznym i mo-
ralnym powierzonych sobie młodzieży,
c) prowadzić pracę w drużynie według planu
pracy uzgodnionego z hufcowym,

- d) spełniać w terminie wszystkie obowiązki or-
nacyjne, wysyłać raporty itp. stosownie
do regulaminu i instrukcji harcerskich.
- e) czytać stale pisma harcerskie, a w szczegól-
ności „Wiadomości Urzędowe”.
- f) czuwać nad majątkiem drużyny, odpowiadać
za całość działalności finansowej i gospodar-
czej drużyny przez zobowiązanie do przy-
jęcia odpowiedzialności za majątek drużyny.
- g) przestrzegać, aby oznaki harcerskie były szan-
owane i w razie wystąpienia ze Związku
legitymacje unieważniane i kryzyże harcerskie
zwrotne.
- h) dołożyć starań na przygotowanie swego
następcy dla zobowiązania ciągłości pracy,
i) nie opuścić drużyny przed zwolnieniem mnie
przez władze przelozone, oraz przekazać
majątek drużyny według protokołu zdawczo-
odbiorczego”.

Obowiązki i prawa drużynowego zuchów.

22. Obowiązki drużynowego (oraz tymczasowego
kierownika drużyny wymienione są w zobow-
żaniu drużynowego (patrz pkt. 21)).
23. Drużynowy (tymczasowy kierownik drużyny)
decyduje we wszystkich sprawach dotyczących
drużyny, w granicach niniejszego Regulaminu
i innych regulaminów i instrukcji obowiązują-
cych w Organizacji Harcerzy, a w szczególności:
 - a) przyjmuje do drużyny członków,
 - b) zwalnia członków z drużyny,
 - c) przeprowadza próby na gwiazdki i sprawnos-
ści zuchowe według specjalnej instrukcji,
 - d) reprezentuje drużynę na zewnątrz,
 - e) doбира sobie przyboczny.
 - f) zarządza majątkiem drużyny (o ile jest nie-
pełnoletni w porozumieniu z opiekunem)
zgodnie ze specjalnymi instrukcjami,
 - g) udziela nagród i pochwał, zawieszania członków
drużyny w czynnościach, wyznacza kary,
 - h) odbiera obowiązki zuchową, oraz pasuje zu-
chów na harcerzy, o ile sam jest harcerzem.
24. Drużynowy, jako kierownik jednostki organiza-
cyjnej, ma prawo samodzielnego występo-
wania do władz państwowych ewilnych, woj-
skowych, oraz organizacji społecznych w spra-
wach pomocy materialnej, urzędowych imprez
i t. p. Może to uczynić tylko za pośrednictwem
właściwego hufcowego.
25. Natomiast w tych miejscowościach, gdzie nie
ma hufcowego lub komendanta miejscowego,
drużynowy może występować do władz gmin-
nych, posterunku milicji itp.
26. Drużynowy jest odpowiedzialny przed władzami
harcerskimi za zdrowie młodzieży wchodzącej
w skład drużyny podczas zajęć drużyny np. na
zbiórkach, wyliczankach, koloniach itp.
27. Jeżeli władza p zezwolenia wyda rozkaz, którego
wypełnienie według zadan drużynowego może
zagrozić zdrowiu młodzieży, wówczas obowia-
zany on jest przedłożyć swoje wątpliwości wła-
dzy rozkazującej. Gdy mimo to rozkaz nie zo-
stał zmieniony, wówczas drużynowy ma pra-
wo zwrócić się o rozkaz na piśmie, a 50% ob-
wiedzialność spada na władzę wydającą rozkaz.

Przyboczny.

26. Przyboczny jest pomocnikiem i zastępcą drużyno-
wego. Zakres jego pracy ustala drużynowy.
Gdy w drużynie istnieje kilka przybocznych,
wówczas pomagają oni drużynowemu w pracy.

Jeden z nich winien być przewidziany przez drużynowego na zastępcę.

Szóstkowi.

27. Na czele szóstek stoją szóstkowi. Zadaniem ich jest prowadzenie szóstek, ale tylko w czasie ćwiczeń i zbiórek drużyny. Nie spełniają oni samodzielnej roli w drużynie, nie prowadzą zbiórek ani wycieczek szóstek. Szóstkowi są rówieśnikami chłopców.

Rada drużyny.

28. Rada drużyny jest organem doradczym drużynowego. Rada drużyny współdziała z drużynowym przy układaniu i wykonywaniu programu pracy, wypowiada się co do przyjęcia, usunięcia, pochwał, kar i zawieszenia członków drużyny itp.

W skład rady drużyny wchodzi: przyboczny, szóstkowi oraz opiekun drużyny.

Członkowie drużyny.

29. Do drużyny zuchów przyjmowani są chłopcy i dziewczęta w wieku od 8—11 lat. Młodzież zgłasza się do drużyny dobrowolnie, za uprzednim zezwoleniem rodziców lub opiekunów. Zuchem zostaje chłopiec z chwilą przyjęcia do drużyny.
30. Służba w harcerstwie liczy się od daty wstąpienia do drużyny zuchów.
31. Zuch po ukończeniu 11 lat lub przejściu do klasy 5 szkoły powszechnej, jest pasowany na harcerza i przechodzi do drużyny harcerzy.

Prawa i obowiązki członków.

32. Członkowie drużyny mają prawo:
- korzystać z urządzeń Z. H. P.,
 - nosić mundur i odpowiednie oznaki zuchowe,
 - brać udział w życiu organizacji.
33. Członkowie drużyny mają obowiązek:
- wypełniać prawo zuchowe i dobrze się sprawować,
 - śłuchać drużynowego i szóstkowego,
 - przychodzić punktualnie i czysto na zbiórki,
34. Członek drużyny może być:
- zwolniony z drużyny na własną prośbę,
 - usunięty z drużyny.
35. Usunięty z drużyny może być członek stale nie spełniający obowiązków wymienionych w pkt. 33.
36. O zwolnieniu członka z drużyny na własną prośbę lub o usunięciu ze Związku zawiadamia się rodziców względnie opiekunów i szkołę, o ile zwolniony był uczniem.
37. O ponownym przyjęciu do drużyny decyduje drużynowy.

Fundusze drużyny.

38. Fundusze drużyny powstają:
- ze składek członków drużyny,
 - z imprez, warsztatów itp. dochodów,
 - z zapomóg władz harcerskich, Koła Przyjaciół i szkoły.
- c) z darów i ofiar.

Książki administracyjne drużyny.

39. Drużyna obowiązana jest prowadzić następujące książki:
- książkę pracy drużyny,
 - kwitariusz przychodowy i teczkę dowodów rozchodowych,
 - pożądanym jest prowadzenie kroniki (księgi) drużyny o dowolnym formacie i sposobie

prowadzenia, która ilustruje życie drużyny — winny się w niej znaleźć rysunki, fotografie, opisy itp. przy czym konieczny jest udział zuchów, oraz następujące teczki;

- pism przychodzących, odpisów raportów i odpisów pism wychodzących itp.
- rozkazów komendy hufca, komendy Chorągwi, „Wiadomości Urzędowych“ i obowiązujących instrukcji.

40. Zapisane książki i wypełnione teczki składa się do archiwum drużyny.

Archiwum drużyny znajduje się pod zamknięciem i opieką przybocznego, który prowadzi dokładny spis książek i teczek złożonych do archiwum.

Pieczęcie.

41. Drużyna używa pieczętki nagłówkowej, podłużnej, długości 70 mm. wg. wzoru, np.:

Z. H. P.

3 Drużyna Zuchów »Dzielnych Chłopców«
w Łomży (Chorągiew Białostocko)

Znaki Drużyny.

42. Każda drużyna zuchów może posiadać swój znak. Jest to znak wiążący się z nazwą drużyny lub dowolnie wybrany np. głowa indianina, gałąź w kształcie rogów, okręciak itp.
43. Drużyna może posiadać własne hasło, zawołanie, pieśń i kolor.

Przekazanie kierownictwa nad drużyną.

44. Przekazanie kierownictwa nad drużyną może się odbyć na zezwolenie lub polecenie hufcowego. Protokół zdawczo-odbiorczy wg. specjalnego wzoru sporządza się w trzech egzemplarzach. Jeden egzemplarz otrzymuje hufcowy, drugi ustępujący drużynowy, trzeci zaś pozostaje w aktach drużyny. Protokół zdawczo-odbiorczy winien być spisany w obecności świadka, pełnoletniego delegowanego przez hufcowego, może nim być opiekun drużyny. Jeżeli ustępujący drużynowy lub odbierający jest niepełnoletni wówczas opiekun drużyny winien być również obecny jako współodpowiedzialny za majątek drużyny.

Zawieszenie drużyny.

45. Zawiesić w pracy drużynę może hufcowy, meldując o tym Komendantowi Chorągwi. Zabezpiecza on również inwentarz drużyny.

Rozwiązanie drużyny.

46. Drużyna może być rozwiązana z powodu:
- nieprzejawiania żadnej działalności,
 - stałego obniżania poziomu pracy,
 - popętnienia przez całą drużynę lub większość jej członków czynu rażąco sprzecznego z ideologią harcerską lub statutem Z. H. P.
 - w innych wypadkach niezależnych od drużynowego, jak np. zlikwidowanie szkoły przy której drużyna istnieje.

Rozwiązać drużynę może Komendant Chorągwi na wniosek hufcowego, życzenie władz szkolnych, międzyszkolnych, lub mieszaną rozwiązać można po uprzednim porozumieniu się z władzami szkolnymi.

Drużynowy rozwiązanej drużyny ma prawo odwołać się drogą służbową do Naczelnika Harcerzy od decyzji Komendanta Chorągwi. O losach pozostałych członków drużyny i inwentarza rozwiązanej drużyny decyduje Komendant Chorągwi.